

„ *Protejăm și îngrijim natura!* ”

-programă școlară pentru disciplină opțională-

Autori: Sale Claudia

Sîrca Florica

Titlu: „Protejăm și îngrijim natura!”

Autori: SALE CLAUDIA, SÎRCA FLORICA

Tipul de opțional: Opțional ca disciplină nouă

Durata opționalului: 1 an școlar

Nivelul: II (grupa mare)

Resurse materiale:

- enciclopedii de știință pentru copii, seturi de imagini/ jetoane reprezentative, cărți cu povești, lupă, vase gradate, microscop, vase de diferite capacități, plante, pomi, diverse materiale reciclabile, unelte de grădinărit, semințe, saci menajeri, mănuși, computer, video-proiector, softuri educaționale, instrumente de scris și colorat, ghiduri și auxiliare didactice avizate MEN, etc.

Resurse umane:

- educatoare, consilier școlar, părinți, preșcolari;

Modul de desfășurare a disciplinei opționale: grupe de 10-15 copii cu vârste cuprinse între 5 și 6 ani.

ARGUMENT/ NOTĂ DE PREZENTARE:

Ați observat problemele reale care amenință mediul înconjurător? Cum putem forma o generație mai responsabilă față de mediu? Care este vârsta potrivită pentru a iniția educația pentru îngrijirea și protejarea mediului? Care sunt metodele și tehnicile cele mai adecvate care sensibilizează copiii în vederea dobândirii unor comportamente specifice de protejare a frumuseților și bogățiilor mediului înconjurător? Protejarea planetei este o problemă care trebuie să ne preocupe pe fiecare, iar noi, adulții, trebuie să punem un mare accent pe educația ecologică a celor mici, pentru a ne putea bucura împreună de frumusețile naturii.

Temele și conținuturile abordate în această programă vin în sprijinul desfășurării unei educații pentru mediu care să favorize dezvoltarea conștiinței ecologice în rândul celor mici, a simțului responsabilității, a solidarității pentru păstrarea și ameliorarea problemelor existente ale mediului. Conținuturile sunt abordate într-o manieră interdisciplinară, respectă particularitățile de vârstă și individuale ale preșcolarilor. Cunoștințele științifice oferite îi motivează în înțelegerea proceselor și a fenomenelor care au un impact major asupra mediului înconjurător iar activitățile educative organizate contribuie cu succes la însușirea unor norme de comportament ecologic, la formarea unor atitudini și valori morale care să îi însoțească pe parcursul întregii vieți.

Metode și tehnici de predare: se recomandă atât folosirea metodelor tradiționale cât și a celor interactive de grup, adaptate grupei de preșcolari (ex. Brainstorming, Explozia stelară, Bula dublă, Diagrama Venn, RAI, etc.)

Modalități de evaluare: probe scrise, probe orale, probe practice, autoevaluarea, proiecte/proiecte tematice, portofolii, concursuri, etc.

Structura programei:

- Notă de prezentare/Argument
- Conținuturi
- Obiective
- Exemple de activități de învățare
- Sugestii metodologice
- Evaluare
- Bibliografie

CONȚINUTURI:

- Plante și animale;
- Rolul apei în viața noastră;
- Pădurea, sursă de sănătate;
- Pădurea și animalele;
- Prietenii omului-viețuitoarele;
- Mediul înconjurător și frumusețile lui;
- Viziunea unui mediu curat;
- Poluarea;
- Reciclare;
- Protejarea și îngrijirea mediului înconjurător.

Obiective	Exemple de activități de învățare	Sugestii metodologice	Evaluare
<p>Să identifice și să descrie unele elemente componente ale lumii înconjurătoare, folosind surse de informare variate;</p>	<p>-exerciții-joc de descoperire a unor componente ale naturii, utilizând simțurile și/sau prin studiul mediului apropiat (activități outdoor); -descrierea unor elemente componente ale mediului înconjurător (plante, animale, păduri, ape); -exerciții de recunoaștere pe bază de imagini; -exerciții de redare prin desen, pictură, modelaj a unor elemente componente ale mediului înconjurător;</p> <p>„Să descoperim natura” - lectură după imagini, observare; „Grădina noastră cu flori” - observare, desen, pictură; „Aspecte din lumea animalelor” - povestire, joc de rol; „Din tainele pădurii”- lectură după imagini, joc de masă, observarea pădurii de la marginea orașului; „Viața apelor”-observarea râului din localitate, lectură după imagini; „Aici îmi place să mă joc!”- desen/ pictură a mediului preferat din natură; „Prietenul meu”- modelaj (animalul/ planta preferată).</p>	<p><i>În desfășurarea activităților se va ține cont de respectarea particularităților de vârstă și individuale ale preșcolarilor, precum și de metodică predării activităților instructiv-educative din grădiniță;</i> <i>Se valorifică orice eveniment și context real care permite explorarea mediului (excursii, plimbări, etc);</i> <i>Să se pună la dispoziția preșcolarilor enciclopedia de știință pentru copii.</i> <i>Oferiți copiilor libertatea de a căuta informații legate de ceea ce îl interesează în raport cu tema dată, precum și posibilitatea de a împărtăși celorlalți entuziasmul lor legat de noile descoperiri.</i></p>	<p>Probe orale; probe practice; autoevaluarea; portofolii; Observarea comportamentului copiilor pe parcursul activității; Realizarea cărții „Copilul și natura” de către fiecare copil; „Jurnal de călătorie”- realizarea unui jurnal cu concluziile/ impresiile fiecărui copil în urma activităților derulate (lucrările copiilor și texte scrise de educatoare);</p>
<p>Să participe la acțiuni de îngrijire și protejare a</p>	<p>-îngrijirea unor plante și animale, a spațiilor verzi din curtea grădiniței și a parcului din cartier;</p>	<p><i>În desfășurarea activităților se va ține cont de respectarea</i></p>	<p>Probe orale; probe practice; autoevaluarea;</p>

<p>mediului înconjurător, aplicând cunoștințele dobândite;</p>	<p>-exerciții de planificare a unei activități și de luare a unor decizii; -exerciții de aplicare a normelor ecologice; -exerciții de responsabilizare a copilului în sala de grupă/ grădiniță/ acasă;</p> <p>„Micii grădinari” - activitate practică și gospodărească, joc de rol, modelaj; „Micul fermier” - activitate practică și gospodărească; „Ziua de Curățenie Națională” - Let’s Do It, România!- desen, activitate de ecologizare; „Ziua Pământului”(22 aprilie) „Ziua Mediului” (5 iunie)- activitate practică;</p>	<p><i>particularităților de vârstă și individuale ale preșcolarilor, precum și de metodică predării activităților instructiv-educative din grădiniță;</i> <i>Creați posibilitatea de a crește o plantă, de a îngriji un animal;</i> <i>Participați împreună cu copiii la diferite evenimente în vederea conștientizării importanței protecției mediului: Ziua Pământului, Ziua Mediului;</i></p>	<p>portofolii; Observarea comportamentului copiilor pe parcursul activității; Realizarea de către fiecare copil a unui pliant în vederea promovării Zilei de Curățenie Națională-Let’s Do It, România!</p>
<p>Să-și exprime părerile, opiniile față de diferite atitudini/comportamente pozitive sau negative ale celor din jur, asupra mediului înconjurător;</p>	<p>-exerciții-joc de identificare a comportamentelor pozitive/ negative față de mediul înconjurător; -descrierea unor situații concrete de protejare a mediului înconjurător; -exerciții de identificare a regulilor respectate/nerespectate privind poluarea mediului înconjurător;</p> <p>„O zi în pădure”- lectura educatoarei, desen, joc de rol; „Pădurea veselă și tristă”- povestea educatoarei, desen, pictură; „Așa da, așa nu!”- joc didactic, joc de rol; „Micul ecologist”- povești create după o imagine/povești create după un personaj (un animal)/</p>	<p><i>În desfășurarea activităților se va ține cont de respectarea particularităților de vârstă și individuale ale preșcolarilor, precum și de metodică predării activităților instructiv-educative din grădiniță;</i> <i>Oferiți fiecărui copil posibilitatea de a-și alege rolul în cadrul jocurilor de rol și încurajați inițierea unor noi jocuri;</i></p>	<p>Probe orale; probe practice; autoevaluarea; portofolii; Observarea comportamentului copiilor pe parcursul activității; Realizarea de către fiecare echipă (formată din 3-4 copii) a unei cărți de povești pe baza desenelor acestora. Titlul cărții va fi stabilit de către fiecare echipă.</p>

	<i>poveste cu început dat, desen- redarea prin desen a momentelor principale din poveștile create, etc.</i>		
Să participe alături de adulți la acțiuni concrete de refolosire a deșeurilor în urma colectării selective a acestora;	<p>-exerciții de raportare la regulile de protejare a mediului;</p> <p>-exerciții de aplicare a normelor ecologice prin colectarea selectivă a deșeurilor;</p> <p>„Ecologiști în acțiune” - activitate practică (confeționare de mini-pubele pentru reciclare selectivă);</p> <p>„Prietenii păsărelelor” - activitate practică (confeționare căsuțe pentru păsărele), joc de rol (hrănirea păsărelelor);</p> <p>„Reciclăm, jucării noi confeționăm” - activitate practică (colaj, decupare, lipire);</p> <p>„Ecologiștii grădiniței” - activitate practică;</p>	<p><i>În desfășurarea activităților se va ține cont de respectarea particularităților de vârstă și individuale ale preșcolarilor, precum și de metodică predării activităților instructiv-educative din grădiniță.</i></p> <p><i>Oferiți fiecărui copil posibilitatea de a-și alege materialele și partenerii și încurajați-i să improvizeze, folosind resursele disponibile (materiale reciclabile/ din natură);</i></p> <p><i>Stimulați implicarea părinților în activități de colectare selectivă.</i></p>	<p>Probe orale; probe practice; autoevaluarea; portofolii;</p> <p>Observarea comportamentului copiilor pe parcursul activității;</p> <p>Căsuțe pentru păsărele, mini-pubele;</p> <p>Expoziție cu jucăriile realizate de fiecare copil, din materiale reciclabile;</p> <p>Afișe, postere cu mesaje ECO, realizate în grupuri de câte 3-4 copii;</p> <p>„Cartea ecologiștilor” (realizarea unei cărți cu lucrări ale copiilor).</p>
Să participe la diferite experimente de investigare a mediului folosind instrumente și metode specifice;	<p>-exerciții de comparare a obiectelor, materialelor, plantelor;</p> <p>-exerciții de recunoaștere a unor substanțe toxice pentru mediu;</p> <p>„Un copil - un copac” - activitate practică și</p>	<p><i>În desfășurarea activităților se va ține cont de respectarea particularităților de vârstă și individuale ale preșcolarilor, precum și de metodică predării activităților instructiv-educative</i></p>	<p>Probe orale; probe practice; autoevaluarea; portofolii; realizarea de experimente și minicercetări;</p> <p>Observarea comportamentului</p>

	<p>gospodărească;</p> <p>„De la sămânță la plantă”- observare, activitate practică;</p> <p>„Micul cercetător”- joc de rol, observare.</p> <p>„Floarea veselă și tristă”- observare (experiment: o plantă va beneficia de lumină și apă iar alta nu);</p> <p>„Experimentăm, lucruri noi învățăm”-observare (experiment privind degradarea hârtiei comparativ cu plasticul și lemnul);</p>	<p>din grădiniță.</p> <p>Stimulați copilul să facă predicții înainte de derularea unui experiment, să estimeze rezultatele pe care să le poată compara ulterior cu cele obținute în urma experimentului;</p> <p>Încurajarea copilului să exploreze independent și să formuleze concluzii legate de cele observate;</p>	<p>copiilor pe parcursul activității;</p> <p>Realizarea unui „Colț viu al grupei” cu plantele obținute din semințe;</p> <p>Jocuri de rol pentru exersarea comportamentelor ecologice;</p>
<p>Să identifice unele posibile răspunsuri/soluții la întrebări, situații-problemă și provocări din viața proprie, în raport cu problemele reale ale mediului;</p>	<p>-enumerarea unor modalități de protejare a mediului;</p> <p>-analizarea și comentarea unor situații concrete sau prezentate în mass-media, cu privire la poluarea mediului;</p> <p>-enumerarea unor modalități de poluare a mediului;</p> <p>„Cum ajutăm viețuitoarele bolnave?”-povestire, lectură după imagini;</p> <p>„Ce ar fi dacă...?”- joc didactic;</p> <p>„Ce s-ar fi întâmplat dacă...?”- joc didactic;</p> <p>„Salvăm pădurea”- activitate practică și gospodărească;</p> <p>„Fii și tu salvatorul pădurii!”- povestea educatoarei, joc de rol;</p> <p>„Pericolele poluării”- lectură după imagini, joc de masă, joc didactic.</p> <p>„Poluarea depinde de noi”- joc didactic;</p>	<p>În desfășurarea activităților se va ține cont de respectarea particularităților de vârstă și individuale ale preșcolarilor, precum și de metodică predării activităților instructiv-educative din grădiniță;</p> <p>Să se pună la dispoziția copilului filme scurte sau secvențe din filme despre poluare și efectele acesteia asupra mediului înconjurător (păduri, ape, plante, animale);</p>	<p>Probe orale; probe practice; autoevaluarea; portofolii;</p> <p>Observarea comportamentului copiilor pe parcursul activității și aprecierea inițiativei fiecărui copil;</p> <p>„Pericolele poluării”- realizarea unui afiș;</p>

VALORI ȘI ATITUDINI:

- Respect față de mediul înconjurător, față de plante și animale;
- Manifestarea spiritului de inițiativă în situații critice, ce vizează mediul înconjurător;
- Dobândirea unui comportament ecologic;
- Spirit de responsabilitate civică în utilizarea rațională a resurselor naturale;
- Relaționare pozitivă cu ceilalți;
- Respect pentru sine și pentru cei din jur;
- Responsabilitate, corectitudine.

INDICAȚII METODOLOGICE:

Activitatea opțională se planifică o dată pe săptămână, cu grupe de 10-15 copii cu vârste cuprinse între 5 și 6 ani, iar durata activității nu depășește durata normală a unei activități pe domenii experiențiale. Activitățile vor fi integrate și vor urmări parcurgerea tematicii, ținându-se cont de obiectivele propuse în programă. Conținutul materialelor prezentate trebuie să fie pe înțelesul copiilor iar tematicile să fie în concordanță cu particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor.

Fiecare educatoare are posibilitatea să selecteze și să adapteze conținuturile în funcție de nivelul grupei de preșcolari. Lista de conținuturi prezentată este orientativă. Planificarea anuală și semestrială va conține temele și mijloacele de realizare. Se recomandă ca activitățile să fie de tip integrat/ interdisciplinar.

În raport cu valorile și atitudinile promovate, cu obiectivele propuse, se vor alege cele mai potrivite strategii didactice punându-se accent pe folosirea metodelor interactive de grup. Formele de organizare a activităților vor fi: frontal, pe grupuri și individual.

MODALITATI DE EVALUARE:

- probe orale;
- probe practice;
- autoevaluarea;
- observarea sistematică a copiilor;
- portofolii;
- realizarea de experimente și mini-cercetări;
- expoziții cu lucrări;
- cărți, broșuri, postere, afișe, pe baza temelor studiate.

Evaluarea se recomandă a fi realizată astfel încât să pună accentul pe măsurarea și aprecierea comportamentelor, a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor dobândite de către fiecare copil, verificând gradul de realizare a obiectivelor propuse. Se va urmări și consemna progresul în învățare al fiecărui preșcolar, prin evaluarea inițială, continuă și finală.

BIBLIOGRAFIE:

- ✚ ORDIN 3851_2010_Anexa=Repere Fundamentale în Învățarea și Dezvoltarea Timpurie_RFIDT.pdf
- ✚ Geamana N., „Educație ecologică la vârsta preșcolară- mic îndrumar pentru educatoare”, Ed. Coresi, București, 2008
- ✚ Iacob A., Educația ecologică și de protecție a mediului, Ghid metodic pentru cadrele didactice, Ed. Brevis, Oradea, 2008.

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ

Săptămâna ziua/luna	Tema activității integrate	Mijloc de realizare
1.	„Să descoperim natura”	lectură după imagini, observare;
2.	„Ziua de Curățenie Națională”- <i>Let's Do It, România!</i>	desen, activitate de ecologizare;
3.	„Din tainele pădurii”	observare, joc de masă, (pădurea de la marginea orașului);
4.	„Pădurea veselă și tristă”	povestea educatoarei, desen, pictură;
5.	„Aici îmi place să mă joc!”	desen/ pictură a mediului preferat din natură;
6.	„Ce ar fi dacă...?”	joc didactic;
7.	„Aspecte din lumea animalelor”	povestire, joc de rol;
8.	„Prietenul meu”	desen/ pictură/ modelaj (animalul/ planta preferată);
9.	„Micul fermier”	activitate practică și gospodărească;
10.	„Pericolele poluării”	lectură după imagini, poveste cu început dat;
11.	„Poluarea depinde de noi”	joc didactic, joc de rol;
12.	„Ecologiști în acțiune”	activitate practică (confeccionare de mini-pubele pentru reciclare selectivă);
13.	„Micul ecologist”	povești create după o imagine/ un personaj (un animal), desen (a momentelor principale din poveștile create);
14.	„Reciclăm, jucării noi confeccionăm”	activitate practică (colaj, decupare, lipire);
15.	„Micul cercetător”	joc de rol, observare (experiment);
16.	„Experimentăm, lucruri noi învățăm”	observare (experiment privind degradarea hârtiei comparativ cu plasticul și lemnul);
17.	„Fii și tu salvatorul pădurii!”	povestea educatoarei, joc de rol;
18.	„Salvăm pădurea”	activitate practică și gospodărească;
19.	„Floarea veselă și tristă”	observare (experiment - o plantă va beneficia de lumină și apă iar alta nu);
20.	„Prietenii păsărelelor”	activitate practică (confeccionare căsuțe pentru păsărele), joc de rol (hrănirea păsărelelor);

21.	„Ce s-ar fi întâmplat dacă...?”	joc didactic;
22.	„Cum ajutăm viețuitoarele bolnave?”	povestire, joc de rol;
23.	„De la sămânță la plantă”	observare, activitate practică (experiment);
24.	„Viața apelor”	observarea râului din localitate/ lectură după imagini;
25.	„Un copil- un copac”	activitate practică și gospodărească (plantarea unor pomi);
26.	„Copiii, prietenii pământului”- Ziua Pământului	desene, picturi, colaje;
27.	„O zi în pădure”	lectura educatoarei, desen/pictură;
28.	„Așa da, așa nu!”	joc didactic, joc de rol;
29.	„Grădina noastră cu flori”	observare, desen, pictură, modelaj;
30.	„Micii grădinari”	activitate practică și gospodărească;
31.	„Ecologiștii grădiniței”	joc de rol, activitate practică;
32.	„Ziua Mediului” (5 iunie)	activitate practică (parada costumelor ecologice);